

Vereniging Nederlandse Organisaties Vrijwilligerswerk

Bijlage 5

**Uitgebreid werkplan NOV 2020
'Vieren van vrijwillige inzet'
CONCEPT**

**Vast te stellen door de Algemene
LedenVergadering op 28 november 2019**

Colofon

Datum: oktober 2019

© NOV

www.nov.nl

Vereniging NOV
Koningin Wilhelminalaan 3, 3527 LA Utrecht
T 030 – 230 71 95
E algemeen@nov.nl
W www.nov.nl
Twitter: @Vereniging NOV
LinkedIn: Vrijwilligerswerk
KvK Utrecht 301 26 706
Rabobank 36.92.73.141
IBAN: NL16 RABO 0369 2731 41

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave	3
Vieren van vrijwillige inzet	4
Kerntaak 1: collectieve belangenbehartiging	7
Kerntaak 2: Verbeteren van de kwaliteit van vrijwilligerswerk	11
Kerntaak 3: Versterken van de infrastructuur voor vrijwilligerswerk	17
Communicatie in 2020	21

CONCEPT

Vieren van vrijwillige inzet

Je bent vrijwilliger omdat je dat ook leuk vindt. Het jezelf en de samenleving meerwaarde bieden. Jongeren en ouderen kunnen sporten en bewegen, de natuur blijft behouden, mensen kunnen bewaakt aan zee zwemmen, genieten van bewaard cultureel erfgoed en politieke partijen blijven de dialoog in de buurten voeren. En dan nog op 1001 meer plaatsen en activiteiten de inzet van vrijwilligers.

Om die inzet aantrekkelijk, toegankelijk en met kwaliteit te houden zijn er even zovele organisaties die dit met vrijwilligers organiseren. Dichtbij in de eigen straat, in de buurt, de wijk, maar ook landelijk en internationaal. In al die diversiteit van organiseren, op al die plekken in de samenleving is er een aantal gelijklopende ontwikkelingen die er uitspringen:

- Veel organisaties hebben meer moeite met het vinden van vrijwilligers. Zowel in de uitvoering maar zeker op de meer substantiële taken van besturen en organiseren.
- Organiseren wordt complexer omdat er aan het organiseren zelf meer regels en kwaliteit verbonden zijn, maar ook omdat de activiteit zelf complexer is. Soms gaat het om een doelgroep met meer complexere aandacht en zorg. Soms vragen de veiligheid en kwaliteit meer regels, vergunningen en verordeningen.
- De samenstelling van de vrijwilligers wordt diverser. Kort- en langdurende inzet, verscheidenheid aan motieven om te 'managen'. Diversiteit in achtergrond, deskundigheid en ervaring van de vrijwilligers.
- De concurrentie in tijd en tijdsbesteding is groter voor de mensen door het langer werken, de lage werkloosheid, de grotere vraag naar familiale inzet in mantelzorg, activiteiten van de kinderen, etc.
- Veel vrijwilligersorganisaties maar ook instellingen (wijkteams, zorg, musea, scholen) werven ieder de 'eigen'-vrijwilligers naast en in concurrentie met elkaar. Vraag is of niet telkens in dezelfde vijver wordt gevestigd in plaats van dat er ook gebruik wordt gemaakt van beschikbare aanwezige vrijwilligers bij de ander.

De bovenstaande ontwikkelingen zijn niet uitputtend omschreven en de mate van doorwerking en effect voor de ene organisatie is anders dan bij de andere. Globaal gezien lijkt ook het cijfer van het percentage Nederlanders van 15+ die zich éénmalig of vaker inzetten als vrijwilliger toch iets terug te lopen. Daarnaast is al veel langer zichtbaar dat mensen zich minder uren vrijwillig inzetten; in 2017 gemiddeld 4,7 uur per week en dat was 6 uur in 2006. Er is wat te doen!

Een veranderende maatschappij dwingt tot een andere inzet van vrijwillige energie. De inzet is meer gekoppeld aan doel en doelgroep dan aan de specifieke organisatie en wordt ook kortstondiger. Meer intensief vrijwilligerswerk, dat meer solidariteit, tijd en vaardigheid vraagt, heeft meer aandacht nodig. Dit is bijvoorbeeld zo in de zorg, maar ook in andere sectoren en eigenlijk overal waar sturing-besturing en coördinatie door en van vrijwilligers onontbeerlijk is. Vrijwilligerswerk draait om de blijvende inzet van mensen. Om dit te behouden, te versterken en te innoveren zijn meerdere actoren in de samenleving nodig. In eerste instantie de sector zelf, maar ook de overheid met de passende voorwaarden, het bedrijfsleven met hun medewerkers en expertise, fondsen met toegankelijke financiering en investeringen, en natuurlijk de mensen die nog niet of niet meer zich vrijwillig inzetten.

Om onze samenleving te mobiliseren heeft NOV einde 2018 de idee gelanceerd om in 2021 met elkaar het Nationaal Jaar vrijwillige inzet te organiseren. (2001 Internationaal Jaar, 2011 Europees jaar, 2021 .....) Een jaar vooral gericht op het meer toegang geven aan en aantrekkelijk zijn voor mensen die nog niet of niet meer actief zijn als vrijwilliger. Een jaar dat met de voorbereiding en de aftrap al in 2020 begint.

Een jaar om te vieren wat vrijwilligerswerk is, wat de betekenis is van de inzet, welke waarde het creëert en wat het biedt aan de vrijwilliger zelf. Hoe kunnen laagdrempelige en flexvormen van vrijwillige inzet zich verbreden naast ook de noodzaak van substantiële en meer langdurende inzet? Hoe is de functie van coördinatie van vrijwillige inzet daartoe te versterken en te verankeren?

Uit onderzoek naar de achtergrond van de niet- en de niet meer vrijwilliger, komen drie aspecten naar voren:

- Bereidheid; waar en hoe voelen mensen zich aangesproken en waar zit de motivatie om de eigen tijd daartoe vrij te maken?
- Beschikbaarheid; hoe is de inzet in te passen in de eigen mogelijkheden in tijd en plaats?
- Bekwaamheid; hoe weten mensen dat zij de kennis en ervaring hebben of kunnen verwerven voor de vrijwilligerstaak?

Ook de Maatschappelijke Diensttijd van jongeren kan een impuls worden voor jongeren die nu nog niet actief zijn als vrijwilliger. Waardoor meer jongeren kennismaken met en uitvoering geven aan hun inzet voor anderen.

Dit programma 2020 is in belangrijke mate de opmaat naar het Nationale Jaar. In de keuze van thema's en de activiteiten, in de agenda van de netwerken en in de keuze van de projecten werken we aan de voorzet van de overkoepelende thema's van het Nationaal Jaar. Ook in de doorlopende activiteiten zoals die van wet- en regelgeving, vrijwilligerswerk in welzijn & zorg via het netwerk LOVZ en in een programma als Samen Ouder Worden staat werving en coördinatie van vrijwilligers op de agenda.

Strategie en kernfuncties

Vereniging NOV is het 'huis' van de georganiseerde verbanden met vrijwillige inzet. Een blijvende inzet in de toekomst met elkaar bestendigen vraagt lef en leiderschap van elkaar om dingen beter en anders te doen. Deze investering ligt op het bord van de aangesloten leden zelf, maar ook hoe we daar als branche in samenwerken. Dat en hoe we gebruik maken van elkaars kennis, ervaring, successen en juist/soms ook de mislukkingen. Als collectief zijn we aan zet, met de vele gezichten van vrijwillige inzet, in de opmaat naar het Nationaal Jaar. Dáár pakt Vereniging NOV als netwerk van organisaties haar rol.

In 2018 en 2019 heeft NOV ontwikkeling gegeven aan het digitale platform Vrijwillige Inzet. Met het opnemen van de site www.vrijwilligerswerk.nl in het platform zijn er veel meer functies en content toegevoegd: een ingang naar vrijwilligersvacatures in Nederland via de centrales, de E-learning 'Instructie Verantwoord Alcohol Schenken' (IVA) en content als 'vinden & binden' en vrijwilligersmanagement. Het platform zal hét communicatieve middel zijn voor de activiteiten van NOV, van en voor alle organisaties met vrijwilligers in 2020 en voor de opmaat naar 2021.

NOV heeft ook de organisatie op zich genomen van de jaarlijkse Nationale Vrijwilligersprijzen in 2020 en verder. Met een verbeterslag in 2020 van de "Meer dan Handen Vrijwilligersprijzen" die eerder werden georganiseerd door Movisie, werken we toe naar een nog groter lokaal-landelijk event in 2021.

In dit jaarplan 2020 geven we aan hoe we aan de functie en rol van Vereniging NOV uitvoering geven. We beschrijven deze activiteiten vanuit onze drie kernfuncties:

1. Collectieve belangenbehartiging.
2. Verbeteren van de kwaliteit van vrijwilligerswerk.
3. Versterken van de infrastructuur voor vrijwilligerswerk.

In die kernfuncties zijn de jaarplannen van de netwerken opgenomen: LOVZ (zorg), Wet & regelgeving, Lobby & Communicatie, het netwerk NOVi van de VrijwilligersCentrales. Netwerk Wetenschap - Vrijwillige inzet, geïntegreerd in het platform; het netwerk Vrijwilligers-Talentmanagement en het netwerk gebruik van ICT in het organiseren met vrijwilligers. De draagkracht en de voortgang van alle netwerken binnen NOV hangen af van de bijdragen en de mede-sturing van de leden daarin.

Verenigingsbestuur

Het verenigingsbestuur van Vereniging NOV bestaat uit de volgende vrijwilligers: Marianne Besselink (voorzitter en Maatschappelijke Diensttijd), Fedde Boersma (registratielijst/tuchtrecht en Wet- en regelgeving, programma Samen Ouder Worden), Willemijn Gerritsen (jongeren en vrijwillige inzet), Fenna Noordermeer (NOVi netwerk en kwaliteit/Goed Geregeld), Menne Scherpenzeel (netwerk LOVZ, kwaliteit/Goed Geregeld), Norman Uhlenbusch (penningmeester, preventie misbruik), Saskia Buijk (samenleving-bedrijven-overheid).

NOV-bureau

Het NOV-bureau bestaat uit een klein maar groeiend team van 13 medewerkers met strategisch-inhoudelijke/uitvoerende functies en ondersteuning en beheer. Het betreft zowel vrijwillige (drie personen) als betaalde medewerkers (6,6 fte).

Kerntaak 1: collectieve belangenbehartiging

Wat houdt dit in?

Vereniging NOV verenigt haar leden op thema's en onderwerpen die het vrijwilligerswerk mogelijk blijven maken. De keuze om in 2021 een groots Nationaal Jaar met elkaar te organiseren komt voort uit het belang om vrijwillige inzet continu te positioneren en daar aandacht voor te organiseren. Zoals in de inleiding verwoord vraagt dat mobilisatie van de samenleving als geheel: vrijwilligersorganisaties, maatschappelijke organisaties, de overheden, bedrijfsleven en fondsen.

Het aspect van het belang en het (doen) zorgen voor een goede coördinatie van vrijwillige inzet komt in meerdere netwerken en programma's sterk naar voren. Het programma Samen Ouder Worden richt zich ook op het versterken van de functie van de vrijwilligerscoördinator. Het netwerk Wet- & Regelgeving bepleit niet alleen proportionele en passende regels, maar ziet ook de functie van betaalde coördinator/verenigingsmanager nodig om bij veel besturen de taak in draagkracht voor vrijwilligers nog aantrekkelijk te doen zijn. Netwerk Vrijwilligers Talent Management wisselt goede voorbeelden uit van coördinatie die de individuele vrijwilliger centraal stelt: niet de vacature of de functie maar de vrijwilliger zelf is het vertrekpunt om tot taak en rol te komen. Ook het programma Goed geregeld! gericht op de kwaliteit van werken met vrijwilligers versterkt de rol van coördinator.

Met de beleidsvisie van de 'participatiesamenleving' zien we overheden zowel zoeken naar hun rol in het bieden van (meer) ruimte aan bewoners in hun eigenaarschap en zelforganisatie van vrijwillige inzet. Maar omgekeerd zien we overheden en betaalde instellingen meer sturen op het instrumenteel inzetten van vrijwilligers; als goedkope menskracht, extra handjes, als productiefactor en bij de verplichte vormen van inzet zoals de 'tegenprestatie' in de participatiewet. In o.a. de verpleeghuiszorg maar ook in ziekenhuizen worden eenvoudige werkzaamheden overgeheveld naar vrijwilligers; licht verzorgende taken, eten koken, patiëntenvervoer en de weg wijzen. Wellicht voor sommige vrijwilligers mooie werkzaamheden, maar de inzet van vrijwilligers kan zo veel meer rijkdom bieden en waarde toevoegen naast de eenvoudige taken. Tijd voor gesprek, aandacht, zingeving, specifieke activiteiten op maat per bewoner/patiënt zijn daar voorbeelden van. Vrijwillige inzet is niet primair gericht op het ontlasten van de betaalde kracht, maar op het aanvullen van de kwaliteit van zorg voor de cliënten/de deelnemers.

In de gesubsidieerde sectoren als die van zorg, welzijn en bibliotheken is sterk bezuinigd op de organisaties en de betaalde formatie. In de zorg speelt er ook een toenemend tekort aan betaald personeel. De jeugdzorg kampt met tekorten aan geld en inzet. In meerdere gemeenten wordt de politieke keuze gemaakt om in het Wmo-budget middelen te verschuiven naar de jeugdzorg en dit te bezuinigen op de ondersteuning van vrijwilligers/de vrijwilligerscentrales. 'Meer met minder' is dan de herhaalde opgave waar centrales voor komen te staan of zelfs totaal verdwijnen.

Aan de ene kant de krapte in de lokale Wmo-budgetten van veel gemeenten, aan de andere kant de landelijke investeringen van dit kabinet in vrijwilligerswerk: de verruiming regeling Gratis VOG, de ontwikkeling van de Maatschappelijke Diensttijd, de inzet van vrijwilligers voor ouderen, de vrijwilligersvergoeding en de nieuwe inburgeringswet met de ondersteuning van nieuwkomers in hun vrijwillige inzet.

Bij de uitwerking van deze investeringen was en is Vereniging NOV nauw betrokken. Deze betrokkenheid is soms in het mede uitvoering geven en mogelijk maken, soms in het kritisch bieden van advies en commentaar. Daarin is Vereniging NOV ook lobbyist van het vrijwilligerswerk samen met de leden, als gesprekspartner van de politiek en de overheid in met name de ontwerpfases van beleid. We zoeken de samenwerking nadrukkelijk op, maar schuwen niet de rol om via de politiek of de media het perspectief en belang van de sector te verwoorden. Vereniging NOV richt zich landelijk op de systeemkant van het vrijwilligerswerk; het landelijke beleid in wetten, regels en stimulering. We maken ons hard voor het zowel lokaal als landelijk investeren in vrijwillige inzet.

Wat zijn de doelen voor 2020?

- Proportionaliteit en differentiatie van regelgeving. Betere ondersteuning aan organisaties bij de toepassing van regels.
- Toegang tot en agendering van het vrijwilligerswerk in de bestuurlijke commissies/netwerken van gemeenten: VNG, G41, P10
- Samenwerking en uitwisseling met de netwerken van filantropie: NLFL, Goede Doelen Nederland, VU Amsterdam
- Ondersteunen van organisaties in integriteit en preventie sociale veiligheid, advies bij de verruimde regeling Gratis VOG.
- Agendering, draagvlak, programmering en financiering voor het Nationaal Jaar Vrijwillige Inzet 2021. Een wervingscampagne met alle organisaties en de samenlevingspartners.
- Uitvoering geven aan De Nationale Vrijwilligersprijzen.
- Met leden exploreren van de kansen met SDG's voor de maatschappelijke positionering en samenwerking.

Netwerk Wet- & regelgeving (W&R)

Veel wet- en regelgeving heeft in de kern een juiste bedoeling en achtergrond. Vaak is het de toepassing waar de problemen ontstaan. Denk aan evenementenvergunningen die opgesteld worden op de maat van grote festivals en daarin normerend zijn voor ook veel kleinere en kleinschalige activiteiten, de regeldruk voor activiteiten die gemeentegrensoverschrijdend zijn, betere loketten bij gemeenten die 'regel-ontzorgen', goede ondersteuning voor besturen zodat ze van de (lokale) regels op de hoogte zijn en daaraan kunnen voldoen. Het netwerk verlegt daarmee de focus van het eenzijdig schrappen van regels naar goede voorlichting en beter toepassen. Het netwerk blijft proactief in het signaleren en aan de orde stellen van extra lasten voor het vrijwilligerswerk. Het netwerk gaat met inzet van de leden toegang zien te krijgen in de bestuurlijke overleggen van de gemeenten. Het betreffen de VNG-commissies Bestuur en Veiligheid en Zorg/Jeugd/Onderwijs. Het Stedennetwerk G40 (voorgeen G 32) met de middelgrote steden in het verband van de sociale pijler. Zoals vaker is vrijwillige inzet een factor op de genoemde thema's (schulden, participatie, asiel, wonen-welzijn-zorg en zorg-jeugd-onderwijs) maar nergens specifiek benoemd. En het netwerk van twintig grootste plattelandsgemeenten; de P10. Gewijzigde wetgeving wordt gevolgd, consultaties benut en uitkomsten getoetst. Samen met NOC*NSF en het CIO geeft NOV uitvoering aan regionaal actieve adviseurs om ons werkveld te helpen bij het realiseren van preventie sociale veiligheid en gemeenten te stimuleren tot lokale agendering en facilitering.

Netwerk Lobby & Communicatie (L&C)

Het netwerk Lobby & Communicatie is een centrale actor voor het Nationaal Jaar Vrijwillige Inzet. Voor het Jaar zijn de kaders al gemaakt in 2018. Samen met de andere stakeholders wordt aan het Jaar invulling gegeven en financiers/fondsen geworven. Het Oranje Fonds zoekt naar een verdieping in hun rol in het activeren tot vrijwillige inzet. De tweedaagse campagne NLDoeet zou meer een vliegwiel kunnen zijn voor een bredere inzet gedurende dat jaar. Andere partners en financiers zijn het ministerie van VWS, het VSBfonds, de KNHM, KansFonds. Met de sector van filantropie is samenwerking op het thema van 'organiseren van vrijwilligers' en lobby voor goede wet- en regelgeving voor de maatschappelijke sector. Bestuur NOV heeft een liaison met het bestuur van NLFL.

Lobby Tweede Kamerverkiezingen maart 2021

In 2020 bereiden alle politieke partijen hun verkiezingsprogramma voor en het is zaak vroeg in het jaar onze standpunten voor te bereiden, maar ook om zoveel mogelijk partijen te spreken. Geïnitieerd vanuit het netwerk Lobby- & Communicatie en gedragen door ook de andere NOV-netwerken analyseren we wat er de afgelopen jaren is gebeurd, welke punten zich positief hebben ontwikkeld en waar de politiek nog verbetering door kan voeren of wat simpelweg gewoon is blijven liggen vanuit het coalitieakkoord in 2017. NOV organiseert met de leden voor de Tweede Kamerleden in december het politiekontbijt om onderwerpen te agenderen en te netwerken.

Nationale Vrijwilligersprijzen 2020

Met de Nationale Vrijwilligersprijzen – een nieuwe benaming voor de *Meer dan handen vrijwilligersprijzen* met meer statuur – geven we het belang van vrijwillige inzet aan, delen we kennis over het benodigde (ondersteunings)klimaat en laten vrijwilligersorganisaties elkaar zien wat succesvolle werkwijzen zijn.

In 2019 worden de gemeenten uitgenodigd om, in aanvulling op hun eigen lokale vrijwilligersprijzen, het hun inziens beste vrijwilligersinitiatief kandidaat te stellen voor de Nationale Vrijwilligersprijzen. Daar waar gemeenten dat niet zelf willen of kunnen doen, vragen we dat de vrijwilligerscentrales. VWS reikt de Nationale Vrijwilligersprijzen uit tijdens het 'We doen het samen festival' op 28 maart 2020. Door samen te werken met dit festival krijgen de Nationale Vrijwilligersprijzen een groter podium en zijn we in staat om media te werven en om kandidaten voor de Nationale Vrijwilligersprijzen een grote en gevarieerde uitreiking met veel kennisdeling te kunnen bieden. Er zullen 5 categorieën prijzen worden uitgereikt:

- De juryprijs aan 12 genomineerde lokale initiatieven.
- De publieksprijzen aan de 12 genomineerde lokale initiatieven.
- De prijzen voor Landelijke organisaties voorgedragen dit jaar door Tweede Kamerleden.
- De gouden Venus van Milo prijs voor de lokaal genomineerde vrijwilligers met een fysieke, psychische of verstandelijke beperking.
- De passie prijzen voor de individuele vrijwilliger.

Vrijwilligerswerk en de Sustainable Development Goals (Duurzame ontwikkelingsdoelen)

Op de ALV van juni 2019 is een eerste workshop georganiseerd over deze set aan wereldwijde maatschappelijke doelen. Dat zijn zeventien doelen geformuleerd door de VN, onderschreven door Nederland om de wereld tot "een betere plek te maken in 2030". Het eerste en belangrijkste doel is het beëindigen van extreme armoede, volgens de VN "de grootste uitdaging van deze tijd".

Verder zijn er doelen over gezondheid, leren/onderwijs, minder ongelijkheid, maar ook doelen over duurzame energie en het aanpakken van klimaatverandering. Alle maatschappelijke vrijwilligersorganisaties werken al aan één of meerdere doelen. Deze SDG's geven een mogelijkheid en raamwerk om dat beter te positioneren. Ook omdat zowel de overheid, er zijn al 71 Global Goal Gemeenten, als het bedrijfsleven met deze doelen eenzelfde taal spreken en elkaar daardoor onderling kunnen opzoeken in het bereiken van de uitgewerkte resultaten per goal. In 2020 zullen we de kansen voor onze sector verder exploreren. Alleen met inzet van leden kunnen we dit onderwerp samen oppakken.

Wat is het maatschappelijk effect van deze kerntaak?

Maatschappelijke organisaties, bedrijfsleven, overheden en individuen zien in dat vrijwillige inzet een essentiële bijdrage levert aan de samenleving. Deze maatschappelijke partijen bieden het vrijwilligerswerk zo optimaal mogelijke kansen en randvoorwaarden om hun doelstellingen te verwezenlijken en nemen belemmeringen weg. Niet actieve en niet-meer actieve inwoners zijn aangesproken op het zich inzetten voor een ander of de samenleving als geheel.

IJKpunten

1. Betere ondersteuning, facilitering en maatwerk in regels en regelingen.
2. Brede mobilisatie van onze branche en andere maatschappelijke actoren op het doen organiseren van het Nationaal Jaar.
3. Een Maatschappelijke Diensttijd die jongeren en vrijwillige inzet in de samenleving vooruit helpt.
4. Maatschappelijke coalitie en financiering Nationaal Jaar voor de vrijwilliger 2021.
5. Uitreiking Nationale Vrijwilligersprijzen met deelname van 80-100 gemeenten met lokaal-nationale bekendheid.
6. Bundeling van inzet en partijen in de werving van vrijwillige inzet.
7. Het raamwerk van Sustainable Development Goals is verkend in de kansen voor toepassing bij vrijwilligersorganisaties

Kerntaak 2: Verbeteren van de kwaliteit van vrijwilligerswerk

Wat houdt dit in?

Vereniging NOV verbetert de kwaliteit van het vrijwilligerswerk in Nederland. Dat is de rode draad in onze diensten en activiteiten van NOV. Kwaliteit van vrijwillige inzet vraagt een fijnmazige aandacht en uitvoering op verschillende niveaus; van de landelijke overheid met o.a. het ontwerp van Maatschappelijke Diensttijd, gemeenten in hun vrijwilligerswerkbeleid op ondersteuning, toerusting en deskundigheidsbevordering, de vrijwilligersorganisaties zelf, de vrijwilligerssteunpunten en last but not least de tijdsinvestering in scholing en deskundigheid van de vrijwilliger zelf.

We bundelen thema's en onderwerpen op de gezamenlijke ambitie: *Vrijwillige Inzet overal Goed Geregeld*.

Zo delen we o.a. kennis en kunde over de thema's:

- Vrijwilligerswerk in de zorg.
- Wetten & regels omtrent vrijwilligerswerk.
- Sociale veiligheid en de (gratis) VOG.
- Vrijwilligerstevredenheidsonderzoek (VTO).
- Het goed besturen van vrijwilligersorganisaties.
- Het vak van Vrijwilligers Talent Management.
- ICT.
- Maatschappelijke DienstTijd voor jongeren en organisaties.
- Vrijwillige inzet door asielzoekers en statushouders.
- Wetenschappelijke inzichten in vrijwilligerswerk.

De manier waarop we deze thema's in 2020 oppakken is nog meer dan voorheen in gezamenlijkheid met anderen. Namelijk door nadrukkelijk te bouwen aan een landelijk, sterk, transparant netwerk van vrijwilligers en -organisaties; ofwel de community Vrijwillige Inzet Nederland. Vereniging NOV is aanjager, facilitator, verbinder en deler, maar de community zorgt voor verdere inhoud, verrijking en vertaling van thema's naar de praktijk.

Nieuw in 2020 is het aanbod via NOV aan organisaties van de tool Vrijwilligers Tevredenheid Onderzoek (VTO). Deze tool en begeleiding wordt aangeboden met advies van freelance adviseur van het VITA netwerk (Vrijwillige Inzet Training en Advies?).

Daarnaast biedt NOV de gratis E-learning Onderhoud Instructie Verantwoord Alcohol Schenken aan.

Wat zijn de doelen voor 2020?

- Toegang bieden naar informatie en instrumenten omtrent vrijwilligersbeleid en -management en het NOV-Keurmerk Vrijwillige Inzet Goed Geregeld.
- Ondersteuning en advies van de Maatschappelijke Diensttijd die de sector versterkt.
- Ondersteunen van de preventie in misbruik en ongewenst gedrag en faciliteren van het tuchtrecht.
- Uitvoering geven samen met COA en Pharos aan participatie van AZC-bewoners en samen met Het Begint met Taal bevorderen van sociale integratie van nieuwkomers.
- Partnerschap met fondsen op inhoud en financiële middelen, mede in het kader van het Nationaal Jaar; gericht op samenwerking, labelen van activiteiten van fondsen en mede financiering.
- Verbinding en samenwerking met de sector van filantropie, met NLFL en Goede Doelen NL op het punt van werken met vrijwilligers.
- Draagvlakverkenning en mogelijke uitbreiding van pilots BestuurdersCentraal in de provincie Overijssel.
- Positioneren vrijwilligers in hulp, ondersteuning en zorg. Inzet op de groeiende doelgroep van ouderen in hun langer thuis wonen.

Werken met vrijwilligers 'Goed Geregeld'.

'Goed Geregeld' bestaat uit de zelfevaluatie, het keurmerk en daartoe het netwerk van adviseurs en auditeurs. De zelfevaluatie is geheel digitaal: <https://vrijwilligeinzetgoedgeregeld.nl/>. Daar wordt op jaarbasis z'n 6000 keer! gebruik van gemaakt. De site wordt op basis van de gebruikservaringen vernieuwd en aangevuld met nieuwe informatie.

Het adviseursnetwerk 'Goed Geregeld' met meer dan geautoriseerde 60 adviseurs (deels ZZP-ers en deels in dienst bij m.n. vrijwilligerscentrales/steunfunctie organisaties) wordt verder uitgebreid. Zij ondersteunen/adviseren op maat de organisaties die voor het keurmerk gaan.

Goed geregeld: Instructie Verantwoord Alcohol Schenken

Om alcohol te schenken dienen verenigingen, festivals e.a. te beschikken over gekwalificeerde barvrijwilligers. Zij moeten de instructie gevolgd hebben. NOV biedt de gratis digitale E-learning aan, waardoor duizenden vrijwilligers het certificaat eenvoudig kunnen halen. In 2020 verandert de wetgeving en moet de IVA aangepast worden, naast het lopende onderhoud.

Netwerk Vrijwilligers Talent Management

Het organiseren van vrijwillige energie is vooral goed aansluiten bij de individuele mogelijkheden, interesse en motivatie van de vrijwilliger. Vrijwilligers organiseren zich grotendeels zelf en laten zich anders aansturen dan betaalde werkers. Beloning, motivatie, en het 'morele-contract' zijn wezenlijk anders. Organiseren van vrijwilligers vraagt kennis en kunde van zowel de besturen, als m.n. de coördinatie/het management. Het betreft zowel goed en doordacht vrijwilligersbeleid als het vakkundig werken met vrijwilligers. Ook het aspect van diversiteit van vrijwilligers, in leeftijd, sekse en culturele herkomst wordt geagendeerd in dit netwerk. Het netwerk met experts uit vrijwilligersorganisaties en adviseurs vrijwillige inzet vormen een lerende community rond dit thema. In 2020 bouwt het netwerk zich online en in activiteiten verder uit. Focus zijn de in de inleiding benoemde verschuivende cijfers van inzet, de flexibilisering van inzet van vrijwilligers en instrumenten in 'managen van talent'.

In de beroepsmatige zorgsector is de vraag naar vrijwilligers toegenomen, maar de functie van coördinatie vaak geschrapt of gekort. Het netwerk gaat deze onderwerpen programmeren in elkaar opvolgende bijeenkomsten. En legt daarbij verbinding met Movisie, de onderwijssector in het opleiding van studenten in dit vak en met De Nederlandse Associatie (DNA; koepel van Verenigingen).

Programma BestuurdersCentraal

In de herfst van 2019 en begin 2020 voeren 15 vrijwilligerscentrales in Overijssel een draagvlakverkenning uit voor het ontwikkelen van een bestuurdersnetwerk in de provincie onder de naam BestuurdersCentraal. De Provincie Overijssel subsidieert de verkenning en bij positieve bevindingen kunnen NOV en VOSVI (het netwerk van Overijsselse Ondersteuners) een subsidieaanvraag indienen voor het effectueren van het netwerk. BestuurdersCentraal verbindt kennis en kunde, capaciteiten en mogelijkheden die aanwezig zijn in de lokale samenleving. Belangrijk uitgangspunt hierbij is dat bestuurders zelf in co-creatie met experts zoeken naar oplossingen en elkaar ondersteunen. Ondernemers, overheid en bijvoorbeeld onderwijsinstellingen dragen op hun manier bij aan dit netwerk. De vrijwilligerscentrale biedt continuïteit in praktische en beleidsmatige ondersteuning. BestuurdersCentraal is nu al een werkend netwerkverband in Deventer.

Vrijwillige inzet door jongeren in de Maatschappelijke Diensttijd (MDT)

Na de start in 2018 zijn sinds het afgelopen jaar 75 proeftuinen met jongeren actief in het organiseren van hun MDT. Gemeenten zijn coördinator van een specifieke en intensieve MDT-aanpak voor divers samengestelde groepen jongeren met een persoonlijke aanleiding: schoolverlaten, afstand tot de arbeidsmarkt, heroveren van de eigen toekomst. Vereniging NOV denkt en werkt mee aan een goed ontwerp van MDT waar zowel de jongeren als de maatschappelijke organisaties voordeel in vinden. NOV participeert bestuurlijk in het Bestuurlijk Overleg met de Staatssecretaris en organisatorisch/operationeel in de kerngroep van de drie betrokken departementen.

Organisaties vragen een goede facilitering, laagdrempelige toegang tot de regeling, maatwerk in de vorm en in diversiteit in MDT die aansluit bij hun reguliere en primaire opgaven. Een financiering van de eigen extra inzet in het kwalitatief begeleiden van jongeren.

Vereniging NOV zat de afgelopen twee jaar op de verschillende niveaus mee aan tafel op zowel strategisch, tactisch als operationeel niveau in de ontwerpfasen en bij de proeftuinen. Voor 2020 is NOV samen met NJR een plan aan het uitwerken om met een pool van adviseurs lokaal de uitvoering van MDT aan te jagen en te verdiepen. Goede vormen van MDT helpt onze sector op meerdere manieren nu en in de toekomst vooruit. Direct meer inzet van jongeren, inbreng van nieuwe ideeën en manieren van organisatie vanuit jongeren. En vanuit een positieve ervaring nu een kleine stap om later ook weer vrijwillig actief te zijn.

17 oktober 2019 heeft de Tweede Kamer het ontwerp van de MDT besproken. Wat de definitieve uitkomst daarvan is wordt in november duidelijk. NOV bepleit dat MDT een duurzame investering voor de landelijke overheid is, die daarvoor een breed draagvlak bij jongeren nu en in de toekomst terug krijgt ten behoeve van de belangeloze inzet voor elkaar en de samenleving als geheel. NOV blijft ook in 2020 de sector mobiliseren om verder te denken en gericht invloed uit te oefenen op een goed toepassen van MDT.

Preventie misbruik en integriteit in het vrijwilligerswerk en tuchtrecht

Het hebben van VOG's is onvoldoende preventief in het voorkomen van ongewenst gedrag en vele vormen van misbruik van deelnemers in kwetsbare omstandigheden en in afhankelijkheid van de vrijwilliger. Ook bij de aanvraag van organisaties bij de regeling Gratis VOG's wordt elke organisatie gevraagd naar bewijzen van minimaal twee aanvullende maatregelen in preventie. Na de langdurige lobby van Vereniging NOV voor uitbreiding van de regeling Gratis VOG (Verklaring Omtrent het Gedrag) geeft dit kabinet daar vanaf november 2018 uitvoering aan. De uitbreiding betreft andere kwetsbare deelnemers zoals ook ouderen, andere vormen en risico's van misbruik zoals financieel en psychisch en voor veel bredere groepen van organisaties met vrijwilligers zoals de welzijnsorganisaties, zorg en het onderwijs.

Toch zijn er nog te veel organisaties en verenigingen die geen beleid hebben, geen heldere afspraken met hun vrijwilligers hebben gemaakt en geen gebruik maken van de regeling Gratis VOG. NOV gaat met NOC*NSF en de koepelorganisatie van de kerken (CIO) met een pool van 18 adviseurs het land in om besturen, gemeente en organisaties te helpen preventie tot stand te brengen. Een gratis VOG is daartoe vooral een vliegwiel. In de aanvraagprocedure van de organisaties voor toegang tot de regeling Gratis VOG verschuift de taak van NOV als loket naar het agentschap CIBG. De taak om te informeren, adviseren en vragen door te spelen aan de pool krijgt juist daardoor meer tijd. Het tuchtrecht zelf is samengevoegd in de organisatie ISR (Instituut SportRechtspraak). Als vervolg daarop kunnen de registratielijsten van NOV en NOC*NSF na goedkeuring van de Autoriteit Persoonsbescherming ook worden samengevoegd. De themasite 'In veilige handen' zal medio 2020 in een nieuwe vorm en aansluitend bij de verbreding van de regeling Gratis VOG online komen.

Vrijwillige inzet door vluchtelingen (Aan de slag met participatie en taal!)

Vereniging NOV is opnieuw partner in het stimuleringsprogramma waarin AZC-bewoners al vroegtijdig via vrijwilligerswerk kennis kunnen maken met de Nederlandse taal, gewoontes en onze samenleving. Naast het doen van vrijwilligerswerk zal meer ruimte komen voor taalondersteuning en meedoen aan activiteiten om kennis te maken met de lokale samenleving. COA (Centraal orgaan Opvang Asielzoekers) is de landelijke programmaleider met Pharos als kenniscentrum en NOV als organisator met lokale vrijwilligerscentrales bij de 36 opvanglocaties in Nederland. Lokaal spelen de vrijwilligerscentrales een centrale rol tussen gemeente, de AZC-locatie, Vluchtelingenwerk, vrijwillige taalondersteuners en de ontvangende vrijwilligersorganisaties. De centrales kunnen de werkwijze met de AZC-bewoners ook in het kader van de nieuwe inburgeringswet (ingående per 2020) toepassen en verbreden met de in de gemeente(n) wonende statushouders. De eerdere aanpak van het programma 'Aan de Slag!' in 27 gemeenten krijgt met dit programma een mooi vervolg.

Netwerk Landelijke Organisaties met Vrijwilligers in de Zorg(LOVZ)

Het netwerk LOVZ is een samenwerkingsverband van 18 grote/middelgrote vrijwilligersorganisaties/organisaties met vrijwilligers in welzijn, hulp en ondersteuning. Het netwerk verbindt de aangesloten organisaties en versterkt hun stem en rol in de samenleving. In de vier bijeenkomsten per jaar en via het platform bieden de organisaties elkaar uitwisseling van de eigen ontwikkelingen rondom mensen in kwetsbare situaties. Ze trekken gezamenlijk op in de beïnvloeding van de visie op zorg in de verhouding tussen betaalde zorg, vrijwillige en mantelzorg en bepleiten de goede randvoorwaarden voor vrijwillige hulp, zorg en dienstverlening.

Tien van de LOVZ-organisaties werken daarnaast intensief samen in het programma Samen Ouder Worden en delen mee in de gezamenlijke subsidie van VWS. NOV is trekker en overall organisator van dit programma.

Programma Samen Ouder Worden.

Met het vierjarige programma 'Samen Ouder Worden' gaan 10 landelijke (vrijwilligers)organisaties, samen met NOV, nieuwe samenwerkingen zoeken die beter aansluiten bij de wensen van ouderen. Met vrijwillige inzet dragen we ertoe bij dat ouderen hun leven op een voor hen zinvolle manier kunnen invullen. Tegelijkertijd nodigen we ouderen zelf uit om als vrijwilliger een bijdrage te leveren in het leven van anderen. Door een beter op elkaar beter afgestemd en passend aanbod van ondersteuning aan en met ouderen. Uiteindelijk op 40 plekken in Nederland. De inzichten, ervaringen en toepassingen van deze nieuwe samenwerkingen rond vrijwillige inzet voor en door ouderen hebben niet alleen effect in de deelnemende gemeenten, maar worden ook gedeeld met de vele afdelingen en plaatsen waar de betrokken organisaties uitvoerende afdelingen hebben, alsook met de partners in het werkveld rondom ouderen. Thema's in het programma zijn onder andere: De wensen en behoeften van ouderen leidend maken en daar als gezamenlijke vrijwilligersorganisaties nog beter op aansluiten. Het werven van vrijwilligers die zich voor langere tijd willen inzetten, ook onder de ouderen zelf. Het versterken van de rol van de vrijwilligerscoördinator. Het verbinden van generaties om elkaar te helpen en van elkaar te leren, door het actief betrekken van jongeren bij het programma.

Wat is het maatschappelijk effect van deze kerntaak?

Organisaties versterken hun eigen werkwijzen en de kwaliteit van het werk door het leren van de kennis en kunde van anderen. De toegang tot voorbeelden van innovatie en verbetering van de dagelijkse praktijk in de verschillende maatschappelijke sectoren zijn ontsloten. Sterke koepelorganisaties delen hun kennis en maken deze toegankelijk voor kleine zelfstandig opererende organisaties en voor andere sectoren. Nieuwe initiatieven delen hun aanpak en werkwijze met de gevestigde organisaties.

IJKpunten:

1. In 2020 ontvangen 45 organisaties het NOV-Keurmerk Vrijwillige Inzet Goed Geregeld.
2. De zelfevaluatie is 3.500 keer gebruikt en er is inzicht in het effect.
3. Een actieve community in het eigentijds managen van vrijwilligers, materialen zijn uitgewisseld en beschikbaar.
4. Jongeren weten via de Maatschappelijke Diensttijd hun bijdrage te leveren aan de samenleving en organisaties zijn toegerust in het bieden van passende en goede diensttijdplekken in hun primaire functie.
5. Door de activering en advies aan organisaties en gemeenten zijn in 4 landsdelen 100 organisaties bereikt en geholpen met hun preventie aanpak.
6. De registratie van tuchtrecht veroordeelden in de sport- en vrijwilligerssector is samengevoegd van twee afzonderlijke in één lijst.
7. Op 36 AZC-locaties worden bewoners individueel en in groepjes gekoppeld aan bestaand vrijwilligerswerk bij evenementen, festivals en organisaties, waar zij samen met Nederlandstalige vrijwilligers aan de slag gaan. Hierdoor doen ze ervaring op in de ontmoeting met Nederlanders, onze gewoonten en gebruiken en vooral ook onze taal.

8. De aanpak van BestuursdersCentraal is regionaal gecontinueerd en overgedragen aan die nieuwe plaatsen.
9. Positioneren van de aanvullende rol en de waarde toevoeging van de vrijwilliger in zorg en welzijn in de beroepsmatige institutionele zorg en in het overheidsbeleid.
10. Het programma Samen Ouder Worden is met 10 landelijke organisaties en Vereniging NOV actief in 40 gemeenten voor het beter organiseren van hulp, ondersteuning en zorg door en voor ouderen.

CONCEPT

Kerntaak 3: Versterken van de infrastructuur voor vrijwilligerswerk

Wat houdt dit in?

Vrijwillige inzet is er niet vanzelf. De vrijwillige energie van mensen vraagt organisatie, goede ondersteuning en infrastructuur om ook daadwerkelijk in z'n kracht te staan. Het werkveld zelf is daarin in beweging. Naast de bestaande vormen van stichtingen en verenigingen is een groeiend aantal nieuwe vormen zichtbaar in buurtbedrijven, (zorg)coöperaties en sociale ondernemingen met vrijwilligers. Vrijwillige inzet krijgt daarmee uitvoering in zowel een variëteit van robuust duurzame, gewortelde organisaties, maar ook kwetsbare startups en in tijdelijke verbanden. Buurt- en wijkinitiatieven komen voort uit het oppakken van verantwoordelijkheid door één of meer initiatiefnemers, trekkers. Sterke kenmerken en drijfveren zijn zelfsturing in het organiseren en het ondernemerschap bij de nieuwe behoeften en vraagstukken in de samenleving. De infrastructuur van het vrijwilligerswerk: de centrales en NOV zelf kunnen hierop inspelen. NOV werkt met andere koepels en actoren samen als het LSA (Landelijk Samenwerkingsverband Actieve bewoners), 'NL zorgt voor elkaar'-netwerk van een sterk groeiend aantal lokale zorgcoöperaties, met fondsen als het Oranje Fonds, VSBfonds en KNHM, Movisie en netwerken binnen de overheden.

Ook lokaal blijft een sterk vrijwilligerswerkbeleid in de 330 gemeenten nodig. Dat vraagt zowel een herkenbaar en duidelijk 'systeembeleid' van de rijksoverheid als de op veel terreinen gedecentraliseerde uitvoering in de gemeenten. Een voorbeeld is de regelgeving van SZW op het kunnen doen van vrijwilligerswerk met een uitkering en de toepassing daarvan door de UWV's. De overheid is niet de opdrachtgever van vrijwillige inzet, maar kan wel op veel aspecten deze inzet mogelijk en mede aantrekkelijk maken.

Ook de markt - het bedrijfsleven - voegt vanuit eigen gevoelde verantwoordelijkheid en belang ook capaciteit, menskracht, middelen, geld en massa toe. Het maken van verbindingen, het aangaan van samenwerking en allianties om maatschappelijk effectiever te zijn zou hierin meer voorop kunnen komen staan.

Het Nationaal Jaar en de Nationale Vrijwilligersprijzen zijn kansvolle vliegwiel om de samenleving te mobiliseren op het je inzetten voor de ander. De samenleving als gemeenschap heeft alle spelers nodig om dit goed te kunnen doen en niet langs elkaar maar afgestemd op elkaar te werken.

Dat vraagt een infrastructuur waar partijen elkaar vinden en versterken. Voor de vrijwillige inzet is dat juist niet alleen de overheid, maar zijn het de vindplaatsen van de toegang tot mensen. Om de aanwezige 'vrijwillige energie' in de samenleving aan te spreken, is dus samenspel nodig in plaats van ieder voor zich. Een mate van eigen profilering en onderscheiden is belangrijk, maar hoeft een collectief versterken niet in de weg te staan. Vereniging NOV als collectief van de branche gaat het samenspel en de dialoog met de genoemde actoren aan.

In de kernfunctie van een goede infrastructuur heeft Vereniging NOV landelijk de rol als vereniging, community en netwerkorganisatie van de sector. Vrijwilligerscentrales vormen lokaal de belangrijke infrastructuur voor het brede veld van vrijwillige inzet in alle maatschappelijke sectoren. Landelijke organisaties, koepels en samenwerkingsverbanden in o.a. natuur, jeugd, cultuur en sport bieden hun infrastructuur aan de eigen lokale leden, afdelingen en verenigingen. Deze kernfunctie van Vereniging NOV betreft het (doen) initiëren van het samenspel en het elkaar vinden van partijen in de collectieve infrastructuur van vrijwillige inzet.

Per taakgebied of sector is er een andere taakverdeling in beleid tussen Rijk, provincie en gemeente. Het sociale domein is primair het beleidsterrein van de gemeente geworden. Leefbaarheid en effecten van krimp meer die van de provincie. Natuur heeft uitvoering in de provincie en het Rijk. Werk en wonen, kennen weliswaar een lokale toepassing, maar de sturing en regelgeving is sterk gebonden aan de Rijksoverheid. Cultuur zie je juist weer meer in óf de Rijkssubsidies voor de kunst met de grote K óf de gemeente in het lokale beleid. Dat maakt dat ook de actoren in elke sector anders liggen en NOV met de sectorspelers daarop in moet spelen. Zoals met de groene organisaties op hun terrein in het zoeken naar een bredere spreiding in leeftijdsopbouw van hun vrijwilligers.

Lokaal vrijwilligerswerkbeleid valt vaak onder de wethouder en de afdeling Wmo/Sociaal domein. Tussentijdse inzichten uit een onderzoek van Movisie naar vrijwilligerswerkbeleid bij gemeenten geven aan dat de uitvoering overal net anders is en te sterk hangt aan de betreffende ambtenaar of deze wethouder. Vrijwillige inzet is in het sociale domein soms gekoppeld aan zorg, soms burgerschap, soms aan het wijkenbeleid. Vrijwilligerswerk staat wel hoger en nadrukkelijker in de politieke aandacht, maar een heldere vertaling daarvan naar een meer overkoepelende visie en aanpak kan echt veel beter. Ook vrijwillige inzet in relatie tot werk, werkloosheid, bijstand/tegenprestatie, inburgering, betrokkenheid van bedrijven en wijkinfrastructuur zou onderdeel van de agenda moeten zijn. Ook in sportbeleid, onderwijs, veiligheid, natuurbeheer, dierenwelzijn en leefbaarheid speelt vrijwilligerswerk een rol. Het betreft dus niet het domeinbeleid van natuur, dierenwelzijn of sport en bewegen, maar juist de beleidsterreinen doorkruisende agenda van het vrijwilligerswerkbeleid.

Taak van Vereniging NOV is met de politiek en het ministerie van VWS te kijken hoe gemeenten versterkt worden en gestimuleerd in het operationaliseren van een heldere visie, verwoorden van overkoepelend beleid en de goede investeringen doen in het behouden van vrijwillige inzet. Vereniging NOV zet zich in als verbinder, intermediair en aanjager van het samenspel van de landelijk maatschappelijke actoren en biedt platform aan hoe dit ook lokaal zou moeten werken.

Wat zijn de doelen voor 2020?

Extern

- Versterken van de positie en rol van vrijwilligerscentrales/-steunpunten.
- Zoeken naar wat werkt in matching van mensen naar vrijwillige inzet, online en live; blended matching.
- Externe expertise, kunde en kracht van buiten de sector en internationaal ontsluiten, overdragen en verspreiden.

Intern

- Aanjagen en faciliteren van de branche met het platform Vrijwillige Inzet.
- Doorzet experimenteren met de verenigingsdemocratie in de Vereniging NOV.

Platform Vrijwillige inzet

In 2018 zijn we gestart met het bouwen en inrichten van het Platform Vrijwillige Inzet. In 2019 is die operationeel geworden. Het platform is opgezet om het interactieve en democratische gehalte van de vereniging te versterken, maar ook om zoveel mogelijk mensen mee te laten genieten van de mogelijkheid tot uitwisseling. Op 1 september 2019 waren er 3.055 platform deelnemers aangesloten. Het platform geeft zowel faciliteit aan open uitwisseling, alsook aan onderlinge contacten voor 'besloten groepen' om met elkaar te werken aan projecten of specifieke activiteiten, zoals de focusgroepen MDt of lokale teamleiders van project Aan de Slag. Daarnaast maken steeds meer netwerken van organisaties gebruik van de mogelijkheid van deze 'besloten werkomgeving'. Voorbeelden hiervan zijn (regionale) netwerken van vrijwilligerscentrales, bestuurders en jeugdorganisaties, maar het platform zou ook een basis kunnen bieden voor andere netwerken als bijvoorbeeld de achterban van Agora, de (vrijwillige) beroepscoördinatoren. Er zijn veel pagina's met content en discussie door leden en samenwerkingspartners. Zoals de pagina met wetenschap en cijfers, colleges en studenten bijdragen. Om de brede content van vrijwilligerswerk toegankelijk en actueel te houden bieden ook meerdere organisaties structureel hun kennis op het platform aan: Movisie, Nederland Filantropieland (NLFL) Lokale Fondsen Nederland, Volunteer Correct, Spectrum en Pharos (Expertise Centrum Gezondheidsverschillen). Deze participatie van Het platform combineert in die zin de openheid van het internet met de meer besloten mogelijkheden van een intranet. Met het opnemen van de content en functionaliteit van de website www.vrijwilligerwerk.nl in samenwerking met Movisie is een flinke slag gemaakt om het platform dé plek te laten zijn waar alles rond vrijwillige inzet te vinden is en samen komt. In 2020 zetten we de verbreding van het platform stap voor stap verder in.

NOVi-netwerken

Vrijwilligerssteunpunten en -centrales zijn de schakels tussen gemeentelijk vrijwilligersbeleid en de organisaties waar het vrijwilligerswerk uitgevoerd wordt. Hoe beter dit aan beide kanten geregeld is, hoe beter de steunpunten en centrales hun werk kunnen doen. Vanuit Vereniging NOV werken we samen met de regionaal georganiseerde netwerken binnen NOVi om op actuele landelijke en lokale thema's bijeenkomsten uitwisseling en trainingen te organiseren. In 2020 zal dat sterk gericht zijn op het samen voorbereiden en uitvoering geven aan de lokale activiteiten in het Nationaal Jaar. Het versterken van de positie van de vrijwilligerscentrales als dé matchmaker in het lokale vrijwilligerswerk, zal daarin een belangrijke rol spelen. Thematisch blijft NOV werken aan de lokale uitvoering van de Maatschappelijke Diensttijd, zorg en welzijn voor en met ouderen en met het programma gericht op asielzoekers en statushouders. Voor de NOVi-netwerken zal het platform Vrijwillige Inzet een nieuwe mogelijkheid bieden om digitaal samen te werken binnen het netwerk, maar ook tussen de regionale samenwerkingsverbanden van steunpunten. Gezamenlijke standpunten of actuele issues en vragen zijn hierdoor eenvoudiger op te halen. Waardoor de ondersteuning vanuit Vereniging NOV en onderling als vereniging versterkt wordt.

Partners en internationale netwerken van vrijwilligerswerk

Vereniging NOV werkt samen met partners ten behoeve van specifieke activiteiten en doeleinden:

- Filantropie wordt gedefinieerd in: het geven van geld aan goede doelen én in het geven van tijd in de vorm van inzet voor de ander. Met dat raakvlak werkt Vereniging NOV samen met de netwerken in de filantropie: NLFL en Goede Doelen Nederland. Deskundigheidsbevordering wordt gedeeld en in Goede Doelen Nederland participeert Vereniging NOV in het netwerk van de ondersteuners van de vrijwilligers in deze organisaties.
- Vrijwillige inzet krijgt in steeds meer diverse juridische vormen van organisatie uitvoering. Naast de bekende verenigingen en stichtingen zien we een groeiend aantal initiatieven die zich in de coöperatieve entiteit, als een bewonersbedrijf, of een sociale onderneming (een BV) collectief organiseren. Bewonersinitiatieven hebben alle raakvlak met de organisatie van vrijwillige inzet. Met het Landelijk Samenwerkingsverband Actieve bewoners (LSA), tevens lid van Vereniging NOV, delen we kennis en stemmen we activiteiten af. Voorbeeld is de bijdrage van de beide organisaties aan het festival 'We doen het samen'.
- Met de organiserende fondsen KNHM, VSBfonds en het Oranje Fonds van dit festival zullen we in 2020 met de Nationale Vrijwilligersprijzen een programmatische koppeling maken.
- Internationaal neemt Vereniging NOV deel aan de Europese netwerken van CEV en Volonteuropé en het mondiale netwerk IAVE. Met de inzet van twee internationaal al actieve vrijwilligers kan NOV hierin effectief participeren. Nederland is zonder meer een gidsland in de kennis, kunde en ontwikkeling op vele gebieden van vrijwillige inzet. Andersom kunnen we o.a. ervaring ophalen over het meten van impact van vrijwillige inzet, inzet van het bedrijfsleven en de inzet van jongeren in vergelijkbare vormen van Maatschappelijke Diensttijd.
- Vereniging NOV is ook lid van de "Vereniging van Verenigingen": De Nederlandse Associatie (DNA). In dit netwerk vindt uitwisseling plaats met andere type verenigingen zoals beroepsverenigingen en andere branches als de BOVAG, Horeca Nederland en vele anderen. Gedeeld thema is het vitaal en eigentijds organiseren van verenigingen, besturen en governance.
- NOV biedt huisvesting aan het zelfstandige netwerk van freelance adviseurs en expert consultants en trainers in vrijwilligerswerk: het VITA-netwerk. Door de nabijheid is uitwisseling en samenwerking makkelijk te realiseren.

De verenigingsdemocratie van NOV

In samenspraak met de leden in de Algemene Ledenvergadering (ALV) en op basis van het uitproberen van andere werkwijzen, zoeken we naar een betere toegang tot en toepassing van inspraak en participatie. Naast experimenten in het vergaderen zelf zullen we in 2020 via het platform Vrijwillige Inzet ook de digitale mogelijkheden van meedenken en meebeslissen verder exploreren.

Wat is het maatschappelijk effect van deze kerntaak?

De infrastructuur van het vrijwilligerswerk is zeer breed en krijgt uitvoering in de activiteiten van vele partijen. Vereniging NOV heeft partijen bij elkaar en in gesprek gebracht, heeft de belangrijke en actuele vraagstukken geagendeerd en focus gegeven op oplossingen. Organisaties kunnen elkaar onderling vinden in het platform. Agendering van vrijwilligerswerkbeleid en investeren in de infrastructuur door samenspel en samenwerking is tot stand gebracht.

IJKpunten:

- Eind 2020 5.000 gebruikers op het Platform Vrijwillige Inzet.
- Meerdere E-learningmodules zijn beschikbaar via het platform.
- Vakgenoten in de vrijwilligerscentrales hebben deelgenomen aan de bijeenkomsten in uitwisseling en deskundigheidsbevordering van actuele thema's voor hun rol en vak.
- Externe en internationale expertise wordt benut voor inspiratie en antwoorden in de actuele vraagstukken van het vrijwilligerswerk.

Communicatie in 2020

Met de introductie van Platform Vrijwillige Inzet is de manier van communiceren van en binnen Vereniging NOV radicaal gewijzigd. Ongewijzigd blijft dat slim, gericht en effectief communiceren intern en extern een activiteit is die integraal onderdeel uitmaakt van alle uitvoering binnen de drie kerntaken van Vereniging NOV. Dagelijks krijgen we als Vereniging NOV vragen over het aantrekkelijk en goed organiseren met vrijwilligers. De basis voor de vragen en antwoorden is nu het Platform Vrijwillige Inzet. Hiermee geven we ruimte aan vele andere experts om zender te zijn binnen een context die Vereniging NOV mogelijk maakt.

Deze visie houdt praktisch in dat we nog meer dan voorheen de vereniging deel maken van een groter geheel en meer ruimte creëren voor partners en leden om bij te dragen aan communicatie over vrijwillige inzet en alles wat daarmee samenhangt. In 2019 hebben we als partners Pharos, Movisie, Spectrum, NLFL, Volunteer Correct en Lokale Fondsen Nederland binnen het platform een (beginnende) plek gegeven. Het streven is om meer en meer partners te verbinden in het makkelijk en mogelijk maken van vrijwilligerswerk. De communicatiemiddelen die buiten het platform liggen, zetten we in ter ondersteuning van dat platform. Denk hierbij aan de inzet van nieuwsbrieven en sociale media, maar ook offline bijeenkomsten.

Als open vereniging op het hele brede en maatschappelijk thema van vrijwillige inzet is de doelgroep veel breder dan alleen de aangesloten leden. Ook 2020 is het jaar waarin we zoveel mogelijk partijen actief helpen hun doelen te verwezenlijken met het platform dat ook het hunne is, mogelijk gemaakt door de vereniging. Deze communicatievisie is geheel in lijn met de praktische werkwijze van de vereniging, waarbij ledenbetrokkenheid en partnerschappen voorop staan.